

Проблемні питання громад у сфері соціального захисту, пропозиції АМУ щодо їх вирішення та позиція Мінсоцполітики

Проблема	Пропозиція АМУ щодо вирішення проблеми	Позиція Мінсоцполітики
<p>1. Згідно п. 511 для проведення перевірки достовірності даних, що надійшли від осіб, які звертаються за призначенням субсидій структурні підрозділи повинні використовувати інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного реєстру актів цивільного стану та Єдиного реєстру боржників. Але на даний час доступу до Державного реєстру актів цивільного стану досі немає (хоча це питання актуальне ще з 2018 року). Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення не мають також доступу до Єдиного реєстру транспортних засобів та Баз даних «Відомості про осіб, які перетнули державний кордон України», хоча доступ спеціалістів управлінь до цієї інформації на етапі призначення (а не постфактум) мав би скоротити кількість випадків надміру виплаченої субсидії на основі неправдивої інформації та уникнути переплат державних коштів в майбутньому. Окрім того, відсутня взаємодія з іншими органами влади, зокрема ДМС та МВС.</p>	<p>Врегулювати питання доступу до електронних систем та взаємодії між органами влади.</p>	<p>Пунктом 50 та 501 Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (зі змінами) (далі – Положення), передбачено, що для призначення житлових субсидій на запит структурних підрозділів з питань соціального захисту населення у п'ятиденний строк з дня його отримання подаються відомості, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Держприкордонслужбою – про перетин державного кордону особами, у яких обов'язково зазначаються дати перетину державного кордону; - Мін'юстом – про наявність у осіб заборгованості за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів з Єдиного реєстру боржників; про право власності на земельну ділянку, квартиру (будинки); про державну реєстрацію шлюбу, розірвання шлюбу, народження, смерті осіб, яким призначається житлова субсидія, та членів домогосподарства; про зареєстрованих фізичних осіб – підприємців. <p>Міністерство юстиції є держателем Державного реєстру актів цивільного стану громадян, а його адміністратором – державне підприємство „Національні інформаційні системи”, яке належить до сфери управління Міністерства юстиції та відповідно до закону здійснює заходи зі створення і супроводження програмного забезпечення цього реєстру, збереження та захисту бази даних, відповідає за його функціонування тощо. Наразі в робочому порядку узгоджується порядок інформаційної взаємодії.</p>

		<p>Восени 2018 року між Адміністрацією Держприкордонслужби та Мінсоцполітики був підписаний Протокол про порядок інформаційної взаємодії від 21.11.2018 № 1 (далі – Протокол), яким погоджено порядок, структура та обсяг інформації, що передається, стосовно перетину державного кордону особами, які отримують субсидії. Наразі зазначений інформаційний обмін не відбувається.</p> <p>У зв'язку з невиконанням Адміністрацією Держприкордонслужби затвердженого Протоколу Мінсоцполітики до Адміністрації Держприкордонслужби було направлено листи від 30.08.2019 № 231/0/41-19 та від 29.10.2019 № 329/0/41-19 з проханням забезпечити надання достовірної та повної інформації.</p> <p>Адміністрація Держприкордонслужби повідомила, що реалізація Протоколу потребує внесення змін до Закону України „Про Державну прикордонну службу України”, які наразі опрацьовуються.</p> <p>Мінсоцполітики було розроблено відповідний законопроект, який не був підтриманий Верховною Радою України. Наразі опрацьовуються подальші шляхи взаємодії.</p>
<p>2. Починаючи з 01.10.2019 нарахування пільг в ПТК ЄДАРП провадиться за повний місяць.</p> <p>Законодавством передбачено надання пільг з дня звернення, з дати видачі посвідчення, а припинення нарахування пільг – по дату смерті, вибуття в інший район.</p> <p>Проте, ПТК ЄДАРП не дає можливості здійснювати нарахування пільг по днях.</p>	<p>Привести у відповідність нарахування пільг в ПТК «ЄДАРП», виходячи з кількості днів календарного місяця.</p>	<p>Діючи правила надання житлово-комунальних послуг, якими передбачено, що оплата за послуги з урахуванням пільг нараховується з дати подання пільговиком виконавцю відповідної послуги документів, що підтверджують право на пільгу, не відповідають механізму надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг у грошовій формі.</p> <p>З урахуванням зазначеного Мінсоцполітики буде опрацьовано питання внесення змін до Порядку надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі,</p>

		затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 373 (зі змінами), в частині уточнення щодо надання пільг за повний місяць.
<p>3. У разі подання заяви про призначення житлової субсидії у місяці, в якому нараховано пільгу на оплату ЖКП, субсидія призначається з місяця, що настає за місяцем, в якому нараховано пільги, але не раніше місяця подання заяви (відповідно до постанови КМУ від 21.10.1995 №848). Нарахування субсидій може відбуватися з поверненням на 3 місяці за певних обставин, у зв'язку з чим нарахування пільг продовжується і в наступному місяці після написання заяви.</p>	<p>Пропонуємо, щоб в базу ЄДАРП завантажувалася інформація про подання заяви на субсидію (для вчасного припинення нарахування пільг та недопущення переплат). У разі відмови у призначенні субсидії або нульової субсидії провести нарахування пільг з місяця звернення за субсидією автоматично. Або розглянути можливість зменшення розміру субсидії на суми вже виплаченого розміру пільги автоматично (без звернення).</p>	<p>Пунктом 69 Положенням передбачено, що житлова субсидія призначається з місяця звернення за її призначенням. Якщо до складу домогосподарства входить особа, яка має право на пільги з оплати житлово-комунальних послуг, субсидія призначається з місяця, що настає за місяцем, в якому нараховано пільги, але не раніше місяця подання заяви. Таким чином, у разі подання заяви про призначення житлової субсидії у місяці, в якому нарахована пільгу на оплату житлово-комунальних послуг, субсидія призначається з наступного місяця. З урахуванням зазначеного, у випадку коли, наприклад, у жовтні нарахована і пільга, і субсидія, сума субсидії у листопаді зменшується на суму нарахованої субсидії у жовтні. При цьому, якщо пільговик виявив бажання повернути на рахунок органу соціального захисту населення суму нарахованої пільги за жовтень, субсидія може бути призначена з місяця звернення за її призначенням, тобто з жовтня. Так само вирішується питання повернення надміру виплачених коштів житлової субсидії, коли пільговик, який отримував житлову субсидію, вирішив отримувати пільгу.</p>
<p>4. Оскільки з травня 2021 року субсидія буде лише в готівковій формі, недоцільно, щоб громадяни у заяві обов'язково вписували свій мобільний номер телефону</p>	<p>Внести зміни в пункт 46, стосовно вилучення в заяві номера мобільного телефона заявника (або надати можливість вказувати стаціонарний телефон, у разі відсутності мобільного)</p>	<p>Щодо внесення змін до пункту 46 Положення в частині обов'язкового зазначення в заяві про призначення та надання житлової субсидії номеру мобільного телефона, викладення підпункту 8 пункту 14 Положення в уточненій редакції для однозначності розуміння встановленої вимоги інформуємо, що наразі Мінсоцполітики опрацьовує відповідні зміни до законодавства</p>

<p>5. При призначенні субсидії до ПТК «Житлові субсидії» вносяться особи які при прийомі були виключені зі складу сім'ї, але після верифікації виявляються порушення та переплати.</p>	<p>Не вносити до ПТК «Житлові субсидії» осіб, які вилучається зі складу сім'ї, які не сплачують ЄСВ, мають середньомісячний дохід менший від мінімального, перебувають за кордоном, мають у власності 2 житла, мають транспортний засіб, якому менше 5 років, здійснили купівлю понад 50 тис. грн. та ін., що передбачено п. 14 Порядку призначення житлових субсидій, які задекларовані заявником у додатку 2 (декларація), в зв'язку з тим що при прийому документів прийнято рішення виключити зі складу сім'ї.</p>	<p>Для того, щоб перевірити правильність задекларованої заявником інформації про членів домогосподарства та членів їхніх сімей, відомості про них мають бути включені до програмного забезпечення, з якого формуються запити до відповідних органів.</p>
<p>6. Після верифікації виявляється що необхідно перераховувати (переплату) раніше призначену субсидію за періоди які виходять за межі програмного забезпечення</p>	<p>Внести до ПТК «Житлові субсидії» функцію для перерахунку отриманої субсидії за минулі періоди. В зв'язку з проведеною верифікацією виявлено переплати, за періоди які виходять за термін призначеної субсидії (як в програмі АСОПД).</p>	<p>Відповідно до пункту 94 Положення, у разі необхідності проведення перерахунку житлових субсидій за минулі періоди строк, за який здійснюється такий перерахунок, не обмежується. Відповідний функціонал реалізовано в ПК „Житлові субсидії”.</p>
<p>7. До органів соцзахисту надходять численні скарги від одержувачів субсидії, які отримували субсидії в безготівковій формі щодо неможливості отримати через «Ощадбанк» після закінчення опалювального сезону залишків коштів, які утворилися станом на 1 червня.</p>	<p>- надати управлінням соцзахисту детальні роз'яснення щодо механізму виплати залишків коштів; - налагодити на центральному рівні комунікацію між Мінсоцполітики та керівництвом Ощадбанку.</p>	<p>Всі процедурні моменти механізму зазначеної виплати є врегульованими. Відповідні роз'яснення неодноразово надавалися Мінсоцполітики органам соціального захисту населення.</p>
<p>8. При зверненні особи за призначенням субсидії в декларації зазначено два житлових приміщень в міському населеному пункті, які є у її власності. В реєстрі нерухомого майна інформація про дані житлові приміщення відсутня. Такі</p>	<p>- вирішити на центральному рівні проблему неналежної наповненості бази Державного реєстру нерухомого майна; - визначити механізм обов'язкової реєстрації</p>	<p>Відповідно до Закону України „Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень” Державний реєстр речових прав на нерухоме майно – єдина державна інформаційна система, що забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані</p>

<p>випадки непоодинокі. Тобто, органи соцзахисту не можуть повною мірою виконати норми законодавства.</p>	<p>права власності громадянами.</p>	<p>речові права на нерухоме майно та їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів таких прав. Держателем Державного реєстру речових прав на нерухоме майно є Міністерство юстиції України. Технічним адміністратором Державного реєстру речових прав на нерухоме майно є державне унітарне підприємство, визначене Міністерством юстиції України та віднесене до сфери його управління, що здійснює заходи із створення, впровадження та супроводження його програмного забезпечення, відповідає за технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних цього реєстру. Таким чином, наповнення бази Державного реєстру нерухомого майна не належить до компетенції Мінсоцполітики.</p>
<p>9. Згідно з підпунктом 8 пункту 14 Положення № 848, передбачено, що субсидія не призначається, коли будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності, розташованого в сільській місцевості. На нашу думку є спірним застосування даного уточнення щодо житла після розділового знаку: застосовувати як окремо норму (будь-яке житло, що належить на правах спільної сумісної чи часткової власності чи лише те, що розташоване в сільській місцевості із вищезазначеного).</p>	<p>Викласти норму в такій редакції: 8) будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності та житла, розташованого в сільській місцевості ...»</p>	<p>Пропозиції будуть опрацьовані Мінсоцполітики при підготовці проекту змін до Положення.</p>
<p>Згідно з пунктом 14 Положення № 848 передбачено, що житлова субсидія не призначається (у тому числі на наступний період) якщо у складі</p>	<p>Внести зміни до абзацу 9 підпункту 3 пункту 14 Положення та викласти в наступній редакції: « ...надавали соціальні послуги...перебували у</p>	<p>Пропозиції будуть опрацьовані Мінсоцполітики при підготовці проекту змін до Положення.</p>

<p>домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (далі - особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії), і в цьому періоді за інформацією ДПС, Пенсійного фонду України, у них взагалі відсутні доходи, які враховуються під час призначення житлової субсидії*** Житлові субсидії у випадках, передбачених абзацами першим - п'ятим підпункту 14, призначаються, якщо особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії, протягом такого періоду не менше місяця...перебували у складних життєвих обставинах, викликаних інвалідністю, тривалою хворобою, що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я встановленого зразка).</p> <p>В той же час, значна кількість отримувачів субсидії не мають доходів, які враховуються при призначенні субсидії та дають право на її отримання, оскільки здійснюють догляд за дитиною до досягнення 6-річного віку у зв'язку з хворобою дитини, що підтверджується довідкою ЛКК (в т.ч. знаходяться у відповідних відпустках або не перебувають у трудових відносинах). Однак, нормами Положення передбачено, що рішення може бути прийнято коли працездатна особа перебувала в СЖО, тобто відсутня можливість врахування СЖО, які</p>	<p>складних життєвих обставинах, викликаних інвалідністю, тривалою хворобою (в т.ч. дитини до 6 років, за якою здійснюється догляд, незалежно від перебування у трудових відносинах), що підтверджується висновком лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я встановленого зразка).»</p>	
--	---	--

<p>виникли внаслідок тривалої хвороби дитини, незалежно від перебування у трудових відносинах.</p>		
<p>Згідно з пунктом 25 Положення № 848 передбачено, у разі коли у складі домогосподарства кількість фактично проживаючих зареєстрованих членів домогосподарства є меншою за кількість членів домогосподарства, зареєстрованих у житловому приміщенні (будинку), соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування розраховуються на фактично проживаючих зареєстрованих за цією адресою членів домогосподарства. Доходи членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства не враховуються. Відповідно до пункту 14 Положення, субсидія не призначається, якщо у складі домогосподарства або у складі сім'ї члена домогосподарства є особи, які досягли 18-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії (далі - особи, доходи яких враховуються під час призначення житлової субсидії)...</p> <p>На нашу думку є спірним застосування пункту 14 Положення щодо майнового стану осіб, доходи яких не враховуються.</p>	<p>Внести зміни до пункту 25 Положення: «...Доходи та майновий стан членів домогосподарства, які зареєстровані в житловому приміщенні (будинку), але фактично за цією адресою не проживають, у сукупний дохід домогосподарства та при визначенні права на призначення субсидії не враховуються. ...»</p>	<p>Пропозиції будуть опрацьовані Мінсоцполітики при підготовці проекту змін до Положення.</p>
<p>Згідно з підпунктом 6 пункту 14 Положення передбачено, що субсидія не призначається у разі, коли</p>	<p>Доповнити пункт 94 Положення наступним абзацом:</p>	<p>Пропозиції будуть опрацьовані Мінсоцполітики при підготовці проекту змін до Положення.</p>

<p>громадянин не повернув надміру перераховану (виплачену) суму житлової субсидії за попередні періоди її одержання на вимогу структурного підрозділу з питань соціального захисту населення або не сплачує суми до повернення, визначені відповідним структурним підрозділом з питань соціального захисту населення).</p> <p>Проте, на сьогодні відсутній механізм прийняття рішень про призначення субсидії, якщо субсидія попередньо була припинена через подання недостовірних даних, та враховуючи те, що структурний підрозділ володіє інформацією про надміру виплачені кошти житлової субсидії, однак організації-надавачі послуг не надають інформацію щодо розміру невикористаної та повернутої до бюджету суми субсидії, що унеможлиблює виставити вимогу заявнику щодо повернення надміру виплачених заявнику коштів.</p>	<p>«Для проведення перерахунку розміру житлової субсидії або розрахунку розміру надміру перерахованих коштів житлової субсидії, яка перераховувалася на рахунки-організацій-надавачів послуг, інформація про невикористану та повернуту до бюджету суму житлової субсидії для відшкодування витрат на оплату послуги з централізованого опалення (теплопостачання), постачання холодної та гарячої води і водовідведення та послуг з газо-, електропостачання для індивідуального опалення надається останніми на запит структурного підрозділу в 5-ти денний термін з дня його отримання. У разі ненадання чи відмови в наданні даної інформації протягом зазначеного терміну, перерахунок житлової субсидії проводиться з урахуванням суми нарахованої субсидії (без урахування сум невикористаної субсидії).»</p>	
<p>Щодо Пункту 46 Порядку (заповнення заяви та декларації). Роз'яснення Мінсоцполітики визначають, що не заповнені розділи декларації - не вважаються помилкою, а розцінюються як відсутність у майновому стані запитуваних об'єктів, наявності/володіння майном, коштами тощо. В той же час, за наслідками проведених верифікацій виявлено непоодинокі випадки подання</p>	<p>Доповнити пункт 46 Положення абзацом наступного змісту: « 46. Заява і декларація вважаються такими, що не подані, у разі, коли: .... - не заповнено будь-який із розділів декларації та/або відсутня відмітка про відсутність запитуваних об'єктів нерухомості, транспортних засобів, коштів тощо, за яких не</p>	<p>Пропозиції будуть опрацьовані Мінсоцполітики при підготовці проекту змін до Положення.</p>

<p>громадянами недостовірних відомостей, найчастіше коли певні розділи декларації взагалі не заповнені або відсутні будь-які відмітки. На державному рівні структурні підрозділи не забезпечені інформаційною платформою, яка дає можливість виявити відразу недостовірну інформацію, крім того, інформація, що міститься в офіційних джерелах - не завжди достовірна. Однак, судова практика свідчить про те, що суд завжди відстоює та захищає інтереси громадян.</p>	<p>призначається субсидія;»</p>	
---	---------------------------------	--